Bavnen

Vejlby-Strib Lokalhistoriske Forening

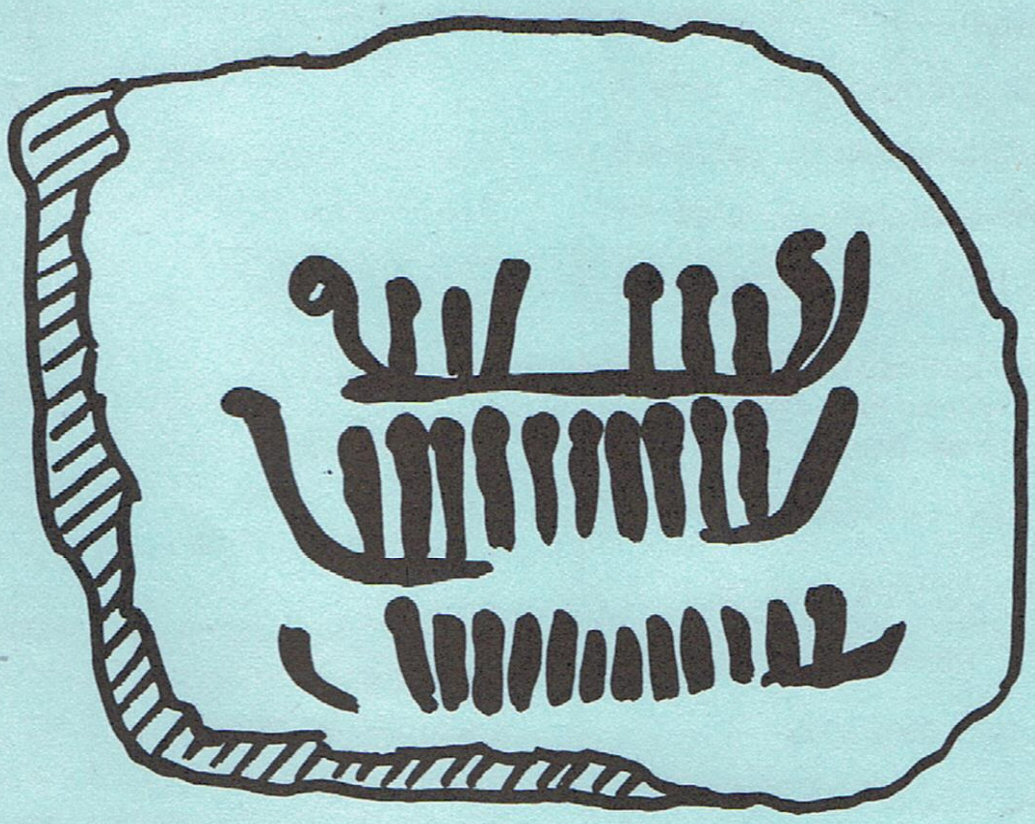

2
1991

Bavnen

Vejlby-Strib Lokalhistoriske Forening

Nr. 2 August 1991

Indhold:

Ålefiskeri langs stranden fra Strib mod Middelfart side 1

En kondemneret høj fra ældre bronzealder side 4

Jubilæer side 6

Vigtige love side 7

Foreningsnyt side 8

Kommende arrangementer side 8

Noget om kirkeskibe side 10

Kustrup Privatskole side 12

Annonce, 1936 side 16

Redaktionsudvalg:
Kirsten Fauk
Peter Brems

Sats: Hove offset

Trykning:
Carl Larsens bogtrykkeri,
Middelfart

ISSN 0906-5008

Næste nummer udkommer
Nytår 1992.
Deadline: 1. nov. 1991

Forsiden:
Tegningen på forsiden forestiller BILLESHAVESTENEN, som blev fundet i 1939. Stenen bærer helleristninger, tre skibsbilleder, og den står nu på Middelfart Museum.

Vi håber nu at have fundet frem til den endelige udformning af BAVNEN med tospaltet, letlæselig skrift og gode billeder. Kritik og/eller gode idéer modtages på generalforsamlingen.

(red.)

Ålefiskeri langs stranden fra Strib mod Middelfart

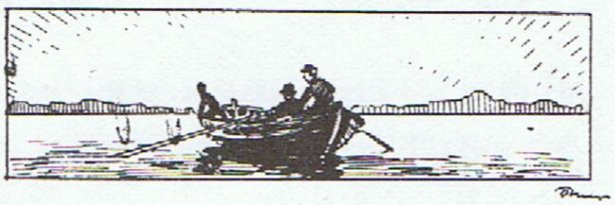

Der oplyses i artiklen i Bavnen I om Rubæksmøllegården, at ålefiskeriet fra denne overgik til Rubækshus i 1850.

Fra gammel tid har der været drevet ålebundgarnsfiskeri langs stranden fra Strib mod Middelfart.

Min far, fyrpasser Ungerskov, Strib fyr, og toldopsynsmand Henrik Jensen, kaldet Tolderen, og i mange år sognerådsmedlem, drev som kompagnoner ålefiskeri langs kysten mod Middelfart fra begyndelsen af tyverne til 1945.

Fra gammel tid var loven om strandfiskeri fra kysten således, at den, der ejede jorden ned til stranden og strandret til samme, ejede også retten til fiskeri fra stranden. Denne lov blev først ændret ca. 1960.

Min far og Tolderen lejede ålegårdsrettighederne af DSB fra 3. færgeleje til Rubæksbanke. Yderligere lejede de ålegårdsretten neden for Rubæksbanke ud for det hus, som proprietær Autzens svigermor ejede. I alt havde min far og Tolderen 5 ålegårde, hvoraf de 4 stod på DSBs rettigheder. Efter disse havde fisker Thomsen, Nordenbro, Strib, ålegårde hen til Rubækshus.

Jeg husker, at fiskerne talte om, at når et kirsebærtræ i Rubækhuses have havde tabt bladene om efteråret, var sæsonen for ålefiskeriet ovre for det år.

Mulighederne for blankålsfiskeri var ellers dengang gode, idet der var en dyb rende med vådområder bagved fra Rørkærsvej til Møllebakken. Rørkæret lå der, hvor i dag Hydro-benzintanken ligger. Her på Rørkæret løb vi i min barndom på skøjter om vinteren.

Mosen ud for Rubæksmølle var jo også dengang et stort vådområde. Fra disse vådområder var der afløb under jernbanelinjen ud til stranden.

Ålefiskeriet startede i august måned med slåning af mærkepæle for ålegårdene. Dernæst blev bundgarnspælene slået, og når det første efterårsmørke begyndte, blev ålegarnene sat på plads på pælene.

Garnene blev røgtet hver morgen. Dernæst blev de sat op på pælene for at blive renset for tang, gopler (vandmænd) o.lign. Ålen er en fisk, der kræver megen renlighed om sig, og hvis garnene er fulde af tang og gopler, går ålene ikke i dem.

Nattens fangst blev nu sejlet til Fredericia for at blive solgt gennem Fiskernes Andelsforretning.

Hen under aften blev garnene igen sat på plads, parate til næste nats fangst.

I november, december måned var blankålsfiskeriet ovre. Min far lod dog tit garnene stå ude endnu et stykke tid, hvis frosten tillod det, da der altid var fangst af andre fiskearter end ål.

Nu med vinterens komme blev gar-

Fyrpasser Ungerskov ses siddende med toldopsynsmand Henrik Jensen stående bagved. I baggrunden ses Isbaadehuset, ca. 1924.

nene taget op og sejlet hen på Tjærepletten for at blive tørret og gemt væk til næste sæson. Pælene fra ålegårdene blev også skruet op og sejlet hen på Tjærepletten.

Fra gammel tid var Tjærepletten blevet brugt til opbevaring af fiskeredskaber. Fiskerne boede også dengang i nærheden, blandt andet på den vej, vi i dag kalder Rolighedsvej. På Tjærepletten havde de et "tøjhus" til opbevaring af fiskeredskaber. Jeg husker det endnu som meget faldefærdigt, da jeg kom til Strib i 1916. Et par år efter, ca. 1919, blev det revet ned. Det lå ud til vejen ikke langt fra Tjærepletten nr. 38.

I begyndelsen af tyverne købte min far, Tolderen og fisker Thomsen i fællesskab hele Tjærepletten. De brugte den til deres fiskeredskaber og både, som i tilfælde af isvintre blev trukket på land.

Om foråret blev de hengemte fiskegarn taget frem på ny for at blive reparerede eller erstattet af nyt garn. Garnene dengang var jo ikke af nylon, men af hvidt bomuldstvist.

Når alt var blevet repareret og ordnet, blev garnene tjæret i en stor tjæregryde, der lå ud mod vandet, ca. hvor Tjærepletten nr. 36 er i dag. Efter tjæringen blev garnene udbredt til tørring på hele pladsen.

Nu kom turen til bundgarnspælene. Hvert år skulle nogle af dem fornyes. De blev indkøbt enten i Trelde skov eller i Sdr. Stenderup skov ved Kol-

ding fjord. Jeg husker endnu tydeligt, når min far kom sejlende med de nye pæle bundet i en vifte bag hans motorbåd. Naturligvis blev de altid afhentet i roligt vejr. På Tjærepletten blev pælene afbarkede og tilspidsede, parate til slåning, når den tid kom.

I trediverne ønskede Tolderen at få Tjærepletten opdelt i tre parceller, en til hver af de tre fiskere.

Tolderen fik den parcel, der lå ud til Nordstranden. Her blev de første sommerhuse byggede. Den midterste parcel fik min far, og den parcel, der lå nærmest hulvejen, fik fisker Thomsen.

Samtidig blev der tinglyst en adgangsvej til fyret. Ingen steder var der hegn, og man gik frit over det hele.

Underligt nok døde de tre ålebundgarnsfiskere inden for samme år i 1945. Først Tolderen i begyndelsen af året, dernæst fisker Thomsen i begyndelsen af september, og min far i slutningen af september 1945.

Tjærepletten blev efterhånden solgt af de efterladte arvinger og udnyttet til den beboelse, vi har i dag.

Ved kommunesammenslutningen i 1970 skulle Stationsvej, som gik fra Sofiehøj ad Hulvejen til Strib gamle station, have et nyt navn. Navnet Tjærepletten blev valgt til erstatning for Stationsvej.

A. Kierkegaard-Hansen
Tjærepletten 42, Strib

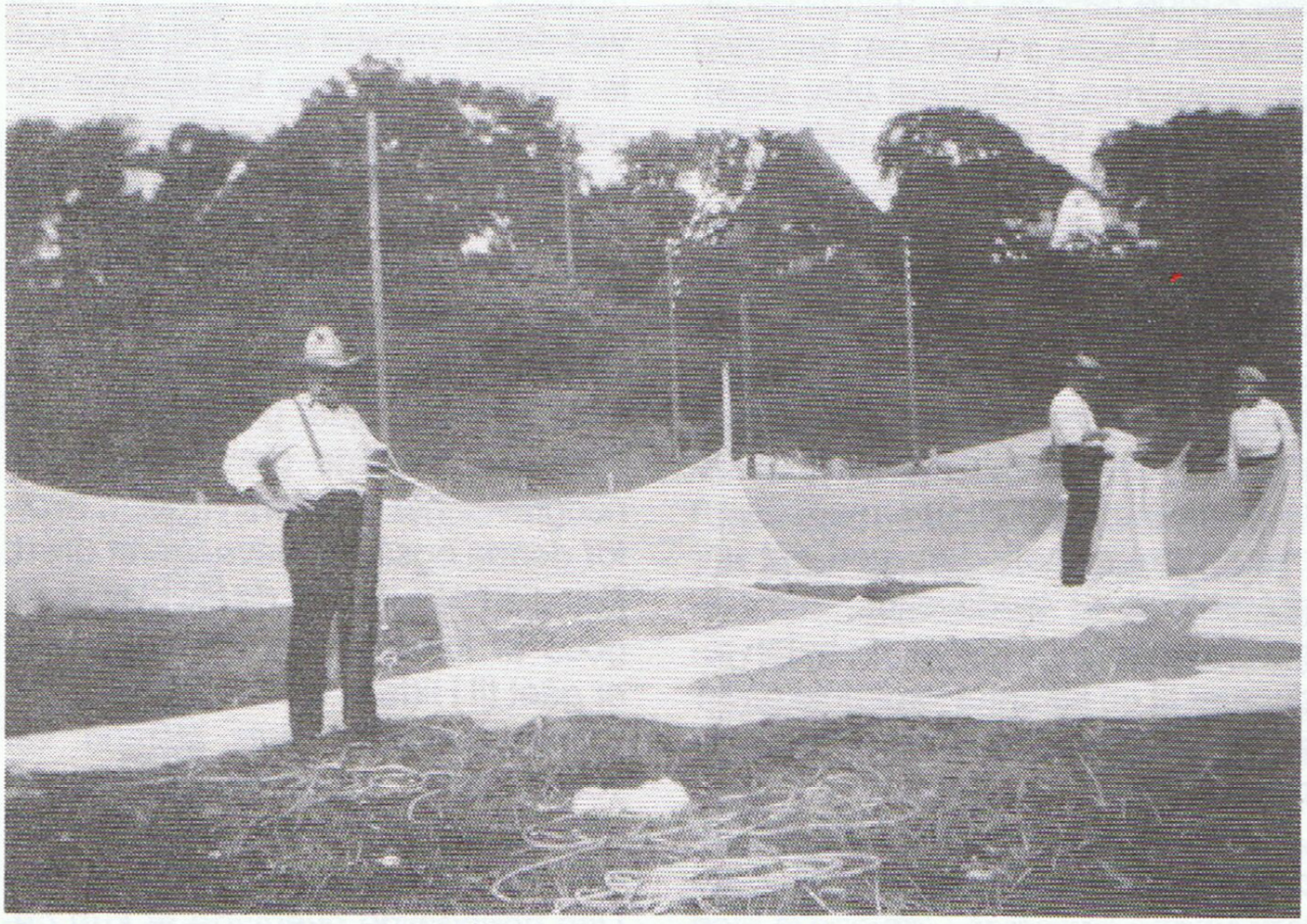

Toldopsynsmand Henrik Jensen og fyrpasser Ungerskov med nye garn, ca. 1924.

En kondemneret høj fra ældre bronzealder i Vends herred

Som så mange andre steder i landet er det også gået hårdt ud over stengrave og høje i Vends herred. Et sidste vellykket attentat fandt sted i juli måned 1976 i Strib-Røjlemose sogn. Kaster man et blik på Brøndsteds kort fra "Danmarks Oldtid", er der markeret en gruppe på 11 høje i dette område; af disse er der imidlertid ikke meget tilbage nu, og endnu et indhug blev gjort ved anlæggelsen af en sportsplads ved Brændeskov. Høj sb 30 lå i vejen for en planlagt parkeringsplads, og da man ikke mente, at den kunne passes ind, måtte den vige trods lokale ønsker om bevaring og retablering. Resultatet blev da en udgravning i RFF's regie inden den endelige udslettelse.

Højen var anlagt på et højdedrag i landskabet med vid udsigt over Lillebælt, ikke langt fra Røjlemose, hvor der i 1972 blev gjort et stort depotfund fra ældre bronzealder. Skønt overpløjet stod højen markant, ca. 30 m i diameter og 1 m høj, medens en mindre del af højfoden mod øst var skåret bort af landevejen. Ved udgravningens begyndelse var højen reduceret til en firkantet jordknold på 11 x 1 m afgnavet på 3 af siderne af bulldozere.

I denne sørgelige rest blev der afdækket stenfundamenterne til 2 nu forsvundne egekister. Gravene lå med 6 m mellemrum over for hinanden, og begge var orienteret øst-vest. De var begge primære og anlagt på højbunden. Den nordlige gravs stenleje var intakt og målte ca. 2 x 3 m, men der blev hverken fundet genstande eller skeletrester i tilknytning hertil. Den sydlige gravs stenleje var derimod ret forstyrret som følge af bulldozernes arbejde og havde ikke bevaret sine oprindelige dimensioner. Imidlertid indeholdt det udgravningens eneste fund: et kort-sværd, der lå orienteret øst-vest med hæfteknappen i vest. Sværdet har været placeret i gravens nordlige halvdel; midt på liget eller ved dettes venstre side. Der blev heller ikke i denne grav konstateret noget som helst spor af skelet.

På grund af bulldozernes virksomhed lod det sig ikke gøre at etablere profil over den sydlige grav, men på grund af sværdets tilstedeværelse må den formodes at have været uberørt, indtil byggearbejdet gik i gang. Profil over den nordlige grav viste ingen nedgravninger eller forstyrrelser, hvorfor denne også må have været urørt. Manglen på fund må da skyldes gravgods af forgængeligt materiale, der er gået til i tidens løb.

Bronzesværdet, hvis tilstand var yderst dårlig, måler efter konservering og sammensætning 30,5 x 4,2 cm, og hæfteknappen 5,2 x 4 cm. Den oprindelige overflade er kun bevaret få steder, og på de intakte dele

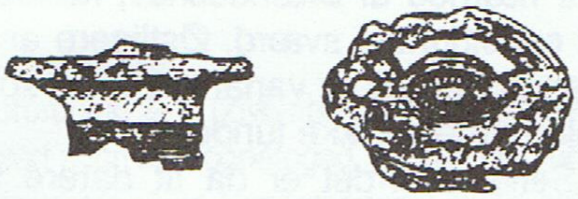

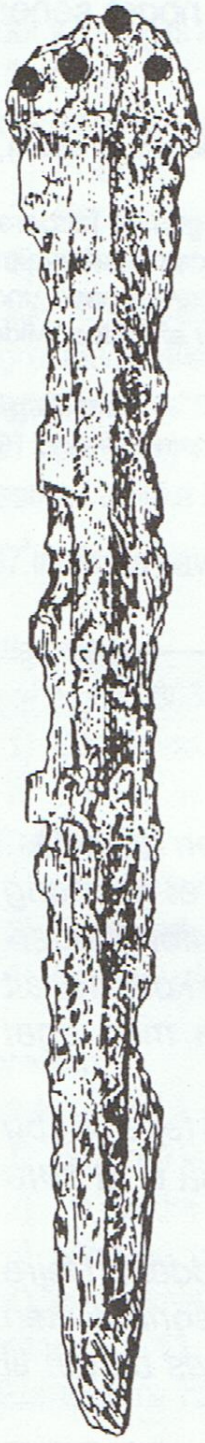

af ægkanterne ses ridser efter brug eller slibning i oldtiden. Klingens grebende havde bevaret 4 nagler med sekskantet skaft, hvorpå der ses tydelige slibespor; en havde hvælvet hoved. Da grebenden ikke er bevaret intakt, kan det ikke udelukkes, at der har været flere naglehuller. Naglernes antal og placering antyder en senere remontering af hæftet; grebenden kan have været brækket gennem et naglehul. Eftersom så mange gennemboringer kun kan svække sværdet, kan det tænkes, at det kun er blevet monteret med henblik på brug som gravgods.

I umiddelbar kontakt med klingen blev der fundet rester af en organisk substans, som efter bestemmelse viste sig at være stærkt destruerede rester af træ - el, birk eller hassel - og enkelte større stykker af eg. Egestykkerne hidrører uden tvivl fra kisten, medens det øvrige træ antagelig er rester af en træskede.

Selve grebet har været forarbejdet af træ, hvilket nu kun kan ses som aftryk i den brune udfyldningsmasse, der holdt hæfteknappen på plads. Denne har desuden været sikret med 2 tværgående nagler. Hæfteknappens dølle er ornamenteret med et bånd af omkringløbende furer, nedadtil afsluttet af en bort med korte lodrette streget. Den plane flade er let rhombisk og forsynet med en kort midttap, omskrevet af et bredt bånd med tværstreger og to linier. Kantens omrids følges af 2 streger, og fladen mellem midttap og kant er dekoreret med løbende spiraler.

Denne placering af spiralornamentikken daterer sværdet til ældre bron-

zealder periode II, og alle hæfteknappens dekorative komponenter tilsammen anbringer sværdet i begyndelsen af perioden i den af Lomborg udskilte Løve-horizont.

Inden for Løve-horizonten gør en vis regionalitet sig gældende, alt efter om hæfteknappen er dekoreret med spiraler eller anden art ornamentik. Hæfteknapper uden spiral har en mere almen udbredelse, medens spiralornamentikken er udpræget vestlig orienteret.

Brændeskov-sværdet passer således fint ind i billedet og er i øvrigt ikke det eneste fund fra Vends herred, der kan henføres til Løve-horizonten. Fra Kauslunde sogn, der ligger i umiddelbar nærhed af Brændeskov, kendes et enkeltfundet sværd. Østligere end Vends herred er varianten med spiralornamentik ikke fundet.

Selve sværdet er da at datere til den tidligste del af periode II, men da det muligvis var et gammelt stykke, da det kom i jorden, kan højsættelsen godt have fundet sted noget senere i periode II.

Sværdet opbevares på Middelfart Museum, og sagen har jr. nr. F54-133.
Fyns Stiftsmuseum rejste sagen og indberettede til Rigsantikvarens Fortidsmindeforvaltning (RFF), medens alle udgifter vedrørende undersøgelse og konservering blev afholdt af Middelfart kommune.

Joel Berglund
(Fynske minder, 1978)

Jubilæer

Det er i høj grad et jubilæumsår i 1991.

På landsplan har vi fejret 750-året for Jydske Lov med megen festivitas. Den 13. august kunne vi - også på landsplan - fejre 150-året for Kong Christian VIII's forordning om oprettelsen af amtsråd og sogneforstanderskaber. Fire år tidligere havde købstæderne fået deres lov om kommunalt selvstyre, så nu havde hele befolkningen fået indflydelse med eget lokalstyre.

På det mere lokale plan kan Vends Herreds Landboforening fejre sit 150 års jubilæum den 16. september, og det kommer vi nok også til at høre nærmere om.

Og på det helt lokale plan kan jernbanen mellem Strib og Middelfart fejre sin 125 års fødselsdag den 1. november. Ganske vist blev persontrafikken standset i 1935 ved Lillebæltsbroens komme, men nu bruges banen til godstransport.

Se Arne Andersens artikel om jernbanen i næste nummer af BAVNEN.

Vigtige love

Sognefogder
Forordning af 1. november 1791 om sognefogder (for hele landet).
Hvert sogn sin sognefoged. Amtmanden udnævnte. Enhver var pligtig til at modtage hvervet og udføre det i 3 år. Sognefogderne skulle udføre politimesterens ordre, udpante m.m.

Sogneråd
Kgl. Anordning af 13. august 1841: Fra 1. januar 1842 skulle alle kommunale anliggender på landet varetages af et **sogneforstanderskab**. Hvert pastorat udgjorde én kommune, som regel 2 á 3 sogne.
Medlemmerne var:
1) Præsten
2) Godsejere over 32 td hartkorn
3) 4-9 af kommunens beboere.

Antallet af medlemmer i hver kommune fastsattes af amtmanden.
Valgret havde alle uberygtede over 25 år, som ejede ejendom på mindst 1 td hartkorn eller ejer af bygningsassurancesum over 1000 Rdl.
1855 kom en ny kommunal valglov: Alle mænd over 30 år havde stemmeret uanset ejendom. Præsten var ikke længere født medlem.

1867 indføres navnet **sogneråd** i stedet for forstanderskab.

Fattigvæsen
Lov af 5. juli 1803. I hvert pastorat varetages fattigvæsnet af en fattigmandskommission:
1) Sognepræsten
2) 3 á 4 af de bedste sognemænd

Man skelnede mellem 3 klasser fattige:
1) Gamle, syge, vanføre der ikke kan arbejde
2) Forældreløse børn
3) Familier, der ikke kan ernære sig selv p.g.a. svagelighed, mange børn o.l.

Vejvæsen
Forordning af 13. december 1793 inddeler vejene i Danmark i:
1) De store landeveje. Vedligeholdelse af hartkornsejere
2) De mindre landeveje do do
3) Bivejene do do
4) Andre veje

Anordning af 13. august 1841: Forstanderskabet overtager vejvæsenet i kommunen, men hartkornsejerne har fortsat pligtarbejdet. Sognefogden førte tilsyn med arbejdets udførelse.

(Årbog 1990 for Lokalhistorisk Arkiv for Fredericia og Omegn)

Foreningsnyt

Den 13. maj var vejret truende, da byvandringen skulle begynde, men alligevel trodsede 35 medlemmer vejrguderne og mødte op. Under Poul Daugaards dygtige ledelse fik vi set alle Stribs seværdigheder, og vejret holdt, indtil vi kom tilbage og drak kaffe i svømmehallens cafeteria - så begyndte det at regne. Vi var heldige!

Foreningen har stadig medlemstilgang, og pr. 1. juli er der godt 160 medlemmer.

Nu er sommerferietiden slut, og vi tager hul på de to sidste arrangementer i 1991. I september ser vi middelalderkirken Vejlby kirke, og i november skal vi se en film om den nedlagte jernbane fra Bogense til Middelfart - "Røjlegrisen". Det er lykkedes at få lokomotivfyrbøder på "Røjlegrisen" gennem 23 år, Børge Møller, til at komme og fortælle os lidt om livet på banen dengang.

Samme aften er der ordinær generalforsamling, hvor vi drøfter foreningens første år og lægger planer for det næste.

Finn L. Fauk
formand

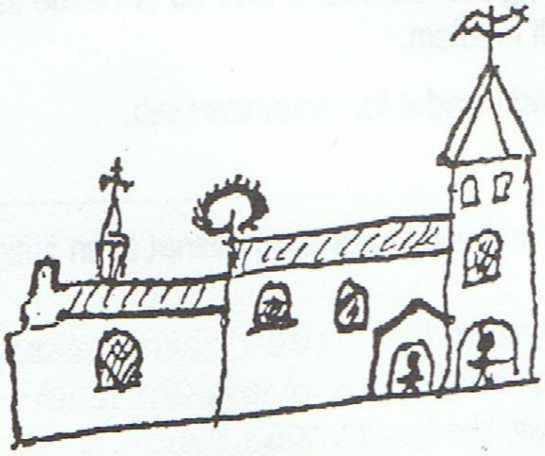

Weilby.

Tegning i "Mester Jacob Madsens Visitatsbog", (Biskop i Odense 1587-1606)

Kommende arrangementer

16. september
Mød ved Vejlby kirke
kl. 19.30.
Parker evt. ved
Aulby skole

Vejlby-Stribs ældste kirke
Fhv. ungdomsskoleinspektør P. S. Feddersen viser os Vejlby kirke og fortæller dens historie. Bagefter går vi til Aulby skole og drikker kaffe, hvorefter Feddersen viser lysbilleder fra kirken og besvarer spørgsmål.

18. november
Strib skole
lokale 25
kl. 19.30

"Røjlegrisen" og generalforsamling
Denne aften vises filmen om "Røjlegrisen", den nedlagte jernbane fra Middelfart til Bogense. Tidligere lokomotivfører på "Røjlegrisen", Børge Møller, Middelfart, kommer til stede og vil fortælle os lidt om dagligdagen på "Røjlegrisen". Bagefter er der ordinær generalforsamling. Se vedlagte dagsorden.

På møderne kan der købes kaffe/te og øl/vand.

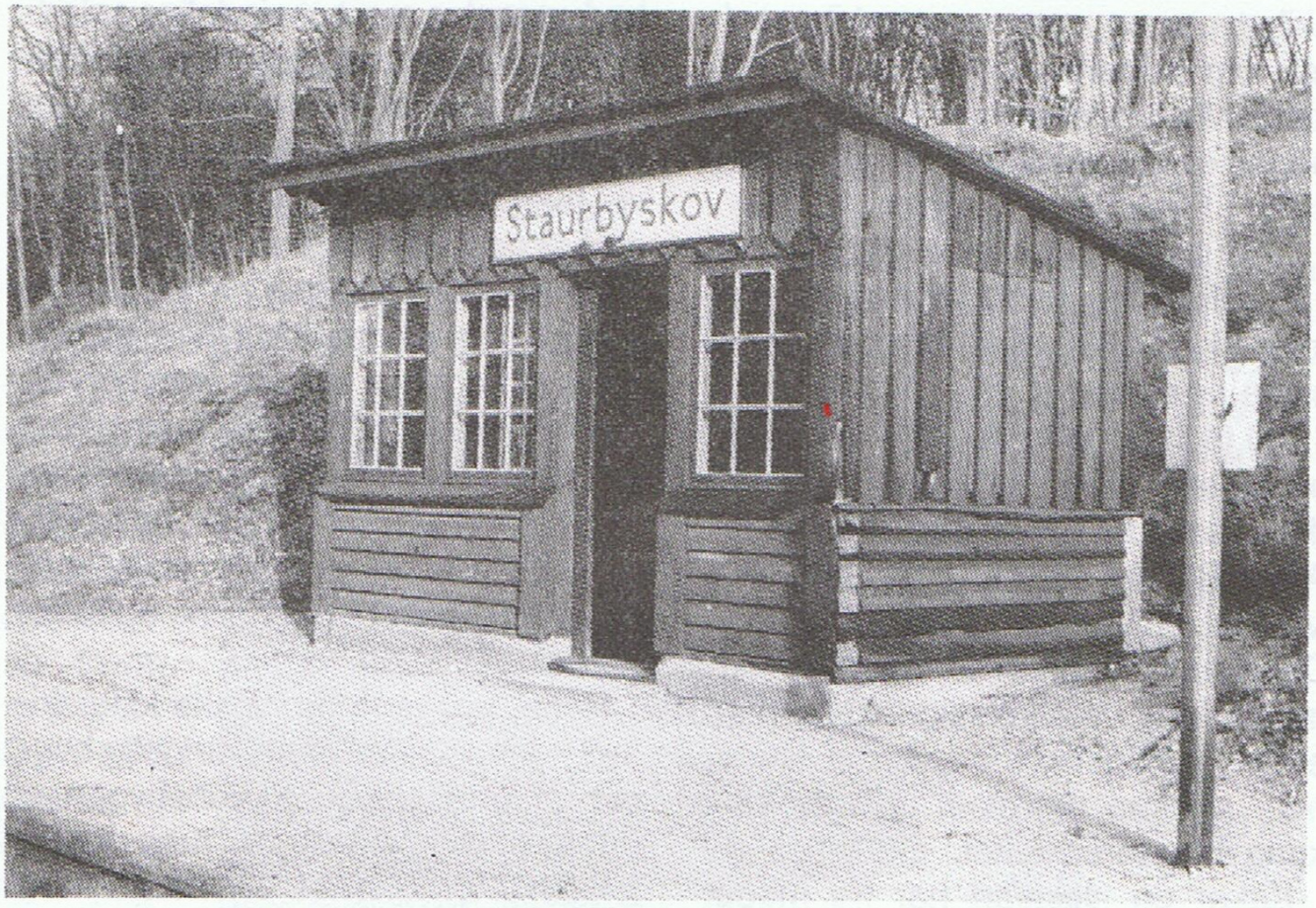

Banestrækningen Nordvestfynske Jernbane med tre stoppesteder i Vejlby-Strib kommune, Staurbyskov, Røjle st. og Kustrup st., blev indviet den 5. december 1911 og dens nedlæggelse fandt sted den 31. marts 1966.
Her ses Staurbyskov-holdepladsen, der lå neden for Andelsskolen.
(Foto: P. S. Feddersen)

Noget om kirkeskibe

I dette og følgende numre af BAVNEN vil vi fortælle om vore fire kirkeskibe: HAABET i Røjleskov kirke, STRIIB i Vejlby kirke og STRIB og ASGERD i Strib kirke.

Henning Thalund, forstander på Svendborg Søfartsskole, har på biskop Vincent Linds opfordring skrevet en bog om de fynske kirkeskibes historie. Det er en interessant bog om, hvorfor man ophænger kirkeskibe, om skibstyper og -navne, om skibspapirer, om skibenes bygmestre og om kirkeskibsprocessioner. Sidste del af bogen er en registrant over alle kirkeskibe i Fyns tolv provstier.

I Fyns stift er der for tiden ophængt 192 kirkeskibe, hvoraf det ældste daterer sig til 1686, men langt de fleste skibe er ophængt efter år 1900. Fra 1900 til 1950 kom der 104 nye skibe op, og efter den tid endnu 44 skibe, og det næstsidst ophængte skib er vor ASGERD fra 1987, mens kirken i Marstal skriver sig for det allersidste. Denne udvikling kan nok undre menigmand, især i sammenligning med de andre, sydligere, europæiske lande, hvor skikken nærmest uddøde omkring århundredskiftet.

Kirker og skibsfart har fra meget gamle dage hørt sammen, tænk bare på de mange kirker i havnebyer, der hedder Sct. Nicolai, navnet på sømændenes skytshelgen. Årsagen til ophængning af kirkeskibe kan være flere forskellige; for eksempel prøvede søfolk i havsnød at "besværge" Gud til at redde dem ved at love at forære et kirkeskib til den hjemlige kirke, hvis og når de kom hjem. Det kaldes et "løfteskib", og det forekommer også i krigstilfælde, og som eksempel kan nævnes kirkerne i Dreslette og Bjerreby, der i 1945 modtog kirkeskibe i taknemlighed over 2. verdenskrigs slutning. Et kirkeskib kan være en lejlighedsgave til minde om en kær afdød eller til minde om en speciel familiebegivenhed, men den mest almindelige anledning er vel mærkedage i kirkens historie eller nye kirkeindvielser. Så kan kirkeskibet være en såkaldt standsgave, hvor giveren især er interesseret i at få sit eget navn husket for eftertiden.

De første kirkeskibe var som regel bygget som orlogsskibe med hovedvægt af fregatter, senere som korvetter eller linieskibe. Nu bruger man mest handelsskibstyper, og deres top ti-liste ser således ud: fuldrigger, barkskib, brig, jagt, barkentine, bramsejlsskonnert, sletskonnert, brigantine og karavel.

Hvem byggede de fynske kirkeskibe? Mange skibe er selvfølgelig bygget af professionelle skibsbyggere, tømrere eller snedkere, men "godtfolk" har også givet sig i kast med opgaven, og deres rigtige erhverv kunne være sognepræst, kromand, skomager, buntmager, lærer, toldassistent, gårdejer eller montør. Udførelsen kunne således falde meget forskelligt ud, for det var sjældent efter "levende model", sådan som det er nu, hvor Han-

dels- og Søfartsstyrelsen gerne vil have en finger med i spillet. I langt de fleste af skibene ligger der et papir med oplysninger om bygmesteren, giverne og anledningen til ophængningen.

Skibenes navne er et helt kapitel for sig, men generelt kan man sige, at navnet mærkeligt nok sjældent er taget fra Bibelen. Derimod har mange skibe navn fra den nordiske mytologi (som ASGERD) eller et stednavn (som STRIB), og pigenavne bruges meget. Som kuriosum kan det nævnes, at ikke mindre end 27 fynske kirkeskibe bærer navnet HAABET.

HAABET i Røjleskov kirke

Røjleskov kirke fik sit kirkeskib skænket ved indvielsen den 20. december 1914. Skibet er en tremastet bark, længden er 150 cm, og højden 110 cm. Sejlene på kirkeskibet er givet op, og gallionsfiguren er en guldbronzeret kvindeskikkelse. Buntmager Osvald Clausen i Nyborg har bygget skibet, og Margrethe Clement fra Røjleskov fortæller, at hendes far var med til at hente kirkeskibet i Nyborg, og at folkene på vej hjem i toget fik en hel kupe for sig selv, hvor de blev enige om at give skibet det gode navn HAABET.

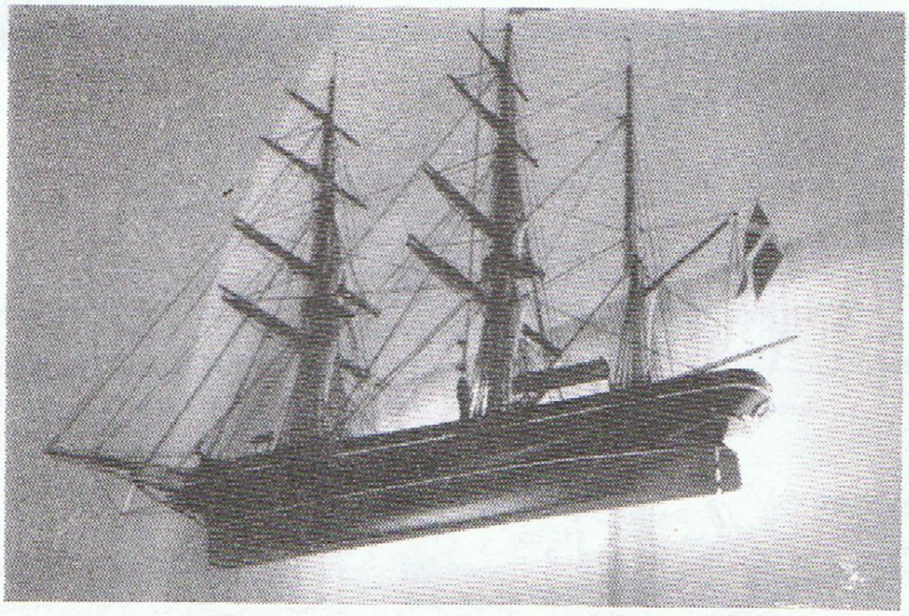

Det var Røjleskov bådelaug, der skænkede kirkeskibet, og der ligger en giverseddel inden i skibet med deres navne, men det er desværre ikke lykkedes at skaffe disse navne.

Man kunne godt unde HAABET en bedre placering i kirken end den nuværende.

K.F.

Kilder: Kirkebladet, dec. 1989.
Henning Thalund: Fynske Kirkeskibe (Skrifter fra Svendborg & Omegns Museum, bd. 27, 1989)

Kustrup Privatskole

Inden for området, der dækker den tidligere Vejlby-Strib kommune, findes i dag, juni 1991, 3 kirker og to skoler: Aulby skole, indviet 1. februar 1954, og Strib skole, indviet som kerneskole 19. september 1962.

For 83 år siden var billedet et ganske andet. Da fandtes kun 1 kirke, men derimod 6 skoler: Strib skole, Skolevej 7, opført 1900. Røjle-Tårup skole, Tårupvej 45, opført ? Vejlby Skovskolen, Bolsvej 27, opført 1864. Staurby skole, Strib landevej 132, opført 1865. Vejlby skole, Nybølvej 4, opført 1868, og endelig Kustrup Privatskole, Hovkrogvej 20, opført 1908. Årstallet angiver daværende bygnings opførelsesår, og stedet bygningens nuværende adresse.

Tegner man en cirkel med radius på 1 km om hver af de førstnævnte 5 skoler, er det iøjnefaldende, at Kustrup by helt falder uden for skolernes område. Der var kun mulighed for benyttelse af Vejlby skole med en skolevej for alle årgange på op til 4 km, hvoraf en væsentlig del skulle ske ad den daværende Middelfart-Bogense landevej. Man kunne også korte vejen af med godt 1 km ved at benytte den ca. 1½ km kirkesti, der førte med et gangbræt over Mølleåen til Aulby og videre til Vejlby, hvor den udmundede ved det nuværende vandværk, Vejlbyvej 18. Stien blev i øvrigt anvendt til midten af halvtredserne som kirkesti, inden den blev nedlagt.

Man kan sikkert let forestille sig, at der virkelig var baggrund for forældrekredsens væsentligste argument for oprettelse af en skole: den lange skolevej. Dette forhold, måske iblandet interessen for friskoletanken for nogens vedkommende, var stærkt nok til, at man fik dannet Andelsselskabet Kustrup Privatskole og fik opført en skolebygning med bolig til læreren til ibrugtagning i juni 1908.

Blandt initiativtagerne var den 40-åri-

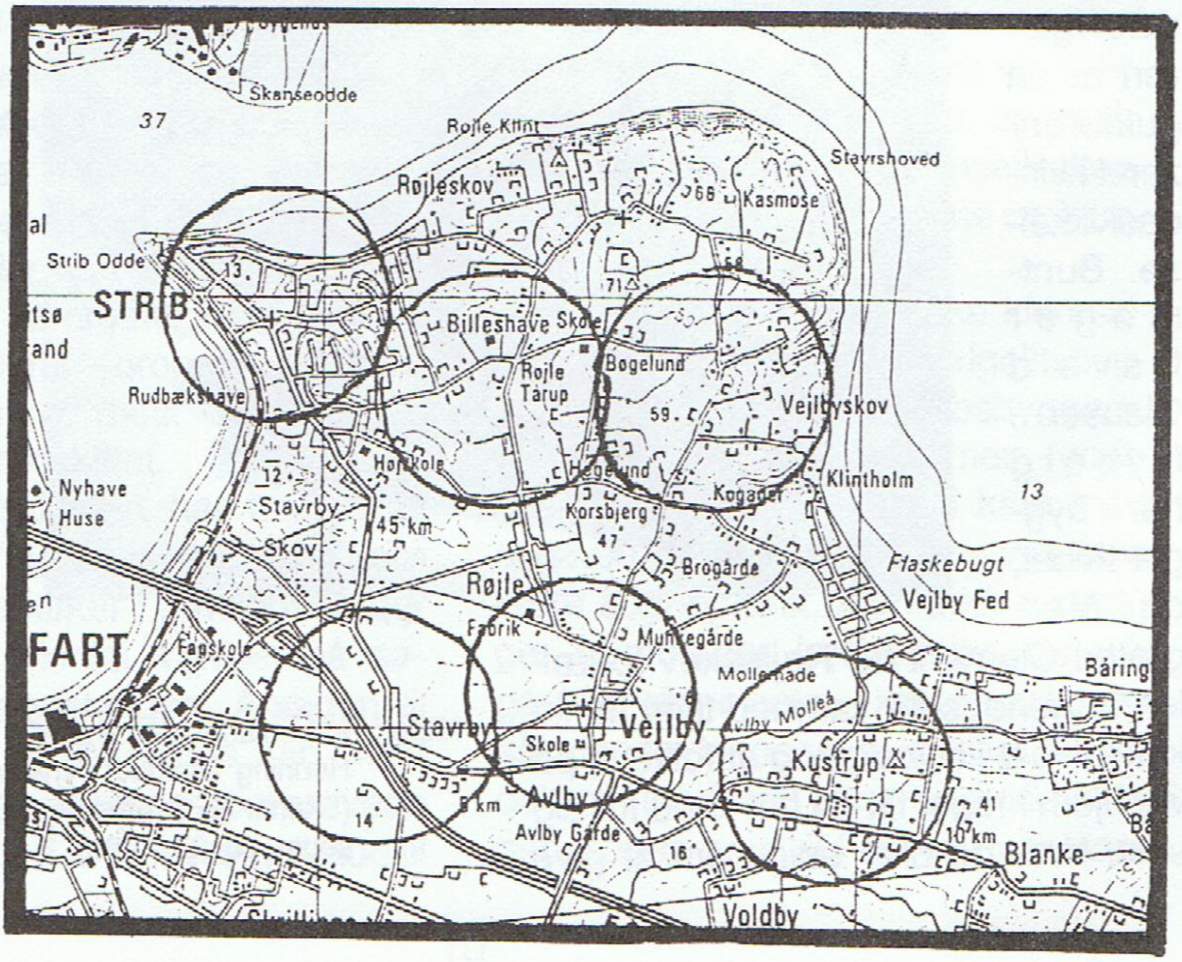

ge gårdejer på Hegnsgård, Carl Chr. Frisenberg, Hovkrogvej 23, der selv havde børn i den undervisningspligtige alder og kendte fra de ældste af dem problemerne med den lange skolevej i al slags vejr. Han blev formand for skolen og varetog den opgave, indtil han flyttede fra sognet. Det blev til 24 år. Den økonomiske side af sagen klaredes med salg af aktier på 50 kr. Interesserede gav f.eks. 50 kr. i tilskud til skolen, og de første elever betalte 1,25 kr. pr. måned. Jorden til skolen blev skænket af Peter J. Pedersen, Kustrup Margård, uden forpligtelser i øvrigt.

I sin 46-årige levetid fik skolen 444 elever indskrevet, den første den 17. juni 1908: Karl Antonius Jørgensen, og den sidste den 1. februar 1954: Niels Peter Hansen. Ved den første "årseksamen" i 1909 havde 1. klasse 11 elever og 2. klasse 21 elever. Til stede var sognepræsten Vilh. Larsen, og fra skolebestyrelsen og sognerådet Rasmus H. Jørgensen og Lars Larsen. Eleverne gik i skole hver anden dag, 1. klasse tirsdag, torsdag, lørdag, og 2. klasse mandag, onsdag, fredag. Skolen fik sine elever fra den østlige del af Kogagervej, Kustrup by og Vandmøllevej, men der var også enkelte elever fra Roerslev og Blanke mark.

Besøger man skolebygningen i dag, har den endnu duften af skole over sig. Til højre for døren sidder en jernbøjle, måske til skolens klokke. Lærer Kristiansen stod dog gerne på trappen og klappede i hænderne, når frikvarteret

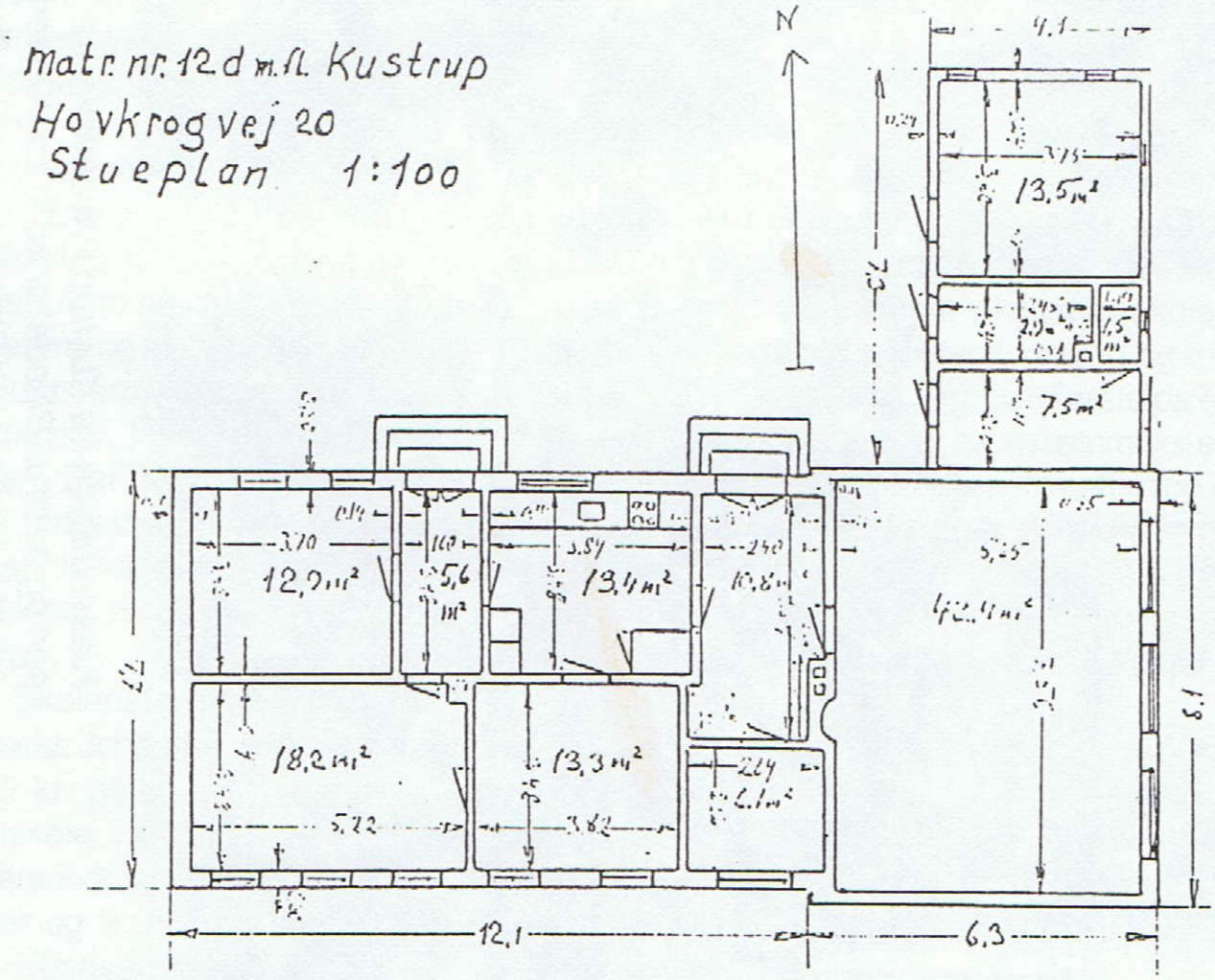

Tegning venligst udlånt af nuværende ejer, Gunnar Jeppesen.

Klassebillede fra Kustrup Privatskole, ca. 1932. Til højre ses lærer Th. Kristiansen og hustru. Billedet er udlånt af Kirsten Pedersen, der sidder i forreste række (med hvid sløjfe), datter af bestyrelsesformand Niels J. Pedersen, Elmelund.

var slut. Det brede jerndørtrin har holdt til mange fodtrin. I gangen, der tidligere fik sit lys gennem et stort sydvendt vindue, havde pigerne deres plads til venstre, og drengene til højre, når tøj og evt. træsko skulle anbringes, og Kristiansen var et ordensmenneske. En dør til højre førte til lærerens lejlighed, og en helt henne til venstre til skolestuen. Den er nu flyttet på grund af en skillevæg. Skolestuens tre store vinduer mod øst giver rummet de bedst tænkelige lysforhold. Til venstre for den tidligere dør stod kakkelovnen i en niche. Sammen med skorstenen var luftkanalen, der gennem en rist ved loftet gav aftræk, og en rist ved gulvet med en kanal under gulvet gav frisk luft.

Tavlen har hængt på sydvæggen med katederet og podiet foran. Dets størrelse ses tydeligt endnu, idet gulvet her mangler det tykke lag fernis. Tornandsbordene har stået i tre rækker med drengene ved vinduerne og pigerne nærmest kakkelovnen. For endevæggen var der et stort skab til materialer og skolens samling af børnebøger. Vinkelbygningen mod nord rummede lærerens vaskerum og toilet, brændselsrum og redskabsrum. I nordgavlen var der tre tremmedøre. Her var et pissoir og to "dasser". Denne beskrivelse gælder skolens grundplan efter udvidelsen i 1930. Før den tid var skolestuen kun ca. 22 m² og lå inden for den nuværende boligs grundplan.

Skolens første lærerinde var frk. Rebekka Johansen, der for en månedsløn på 50 kr. påtog sig opgaven at skabe en friskole. I skolens første 13 år skiftedes lærerinderne ofte ud, det blev til 6 lærerinder og 3 vikarer. I 1921 blev Thomas Kristiansen ansat, og han blev skolens lærer til nedlæggelsen i 1954. Han var landmand og havde 3 vintre på Askov udvidede højskole bag sig. For 150 kr. om måneden, gratis bolig og brændsel tilbød han sig sammen med sin kone, Dorthea. Hjemmene stod sammen om skolen og støttede derved deres opgave. Den tiltrængte udvidelse i 1930 gav dem bedre vilkår. Der var nu 57 elever ved "årseksamen" i 1931.

Skolens dage var talte ved opførelsen af den nye skole i Aulby. Den sidste "eksamen" blev afholdt den 24. marts 1954 med 7 elever i 1. og 7 elever i 2. klasse.

Skolen havde gennem de 46 år kun haft 3 formænd. Frisenberg blev afløst af Chr. Andersen, Kustrupgård, der efterfulgtes af Niels J. Pedersen, Elmelund. De øvrige bestyrelsesmedlemmer var i 1954: Emil Behrendt Hansen, Rasmus Pedersen, Harald Frisenberg og Vald. Clement.

Lærer Kristiansen døde i februar 1960, og skolekredsen rejste ham og hans kone en gravsten på Vejlby kirkegård.

Skolens forældre deltog ofte i skolens fester og udflugter, ligesom skolen benyttedes til syskole, foredrag og møder. Da Kristiansen som den første på egnen fik fjernsyn, var det trækplasteret for egnen, hvor folk selv medbragte kaffen og betalte 25 øre som bidrag til varme m.m.

Skolebygningen var ikke så let at sælge, men produkthandler Graversen købte den i 1961. Den nuværende ejer overtog den i 1984.

P. S. Feddersen

Kilder: Skolens protokoller og et lille uddrag af "gamle elevers" beretninger. Desværre foreligger forhandlingsprotokollen ikke. Evt. rettelser og yderligere oplysninger modtages med stor tak.

Strib Badehotel & Strib Færgegaard

N. B. Andersen

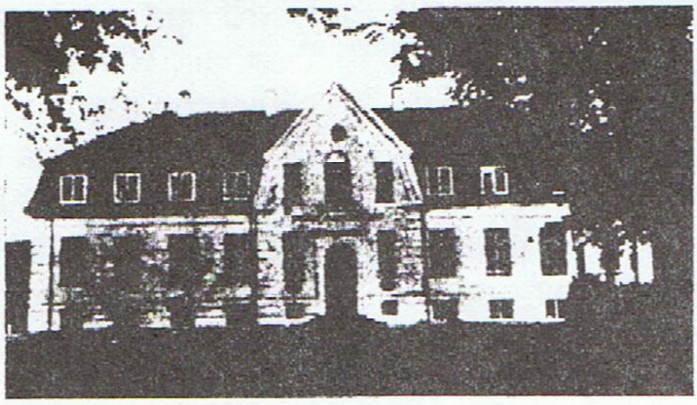

Telegr.-Adr.: Færge-gaarden

Telefon Strib 35

Strib Badehotel er som bekendt beliggende ved det smukkeste Sted af Lillebælt, der hvor Bæltet udmunder i Kattegat med Udsigt over dette og Bæltet, mod Fredericia med sine gamle Voldgrave og Fæstningsværker. Og til den anden Side til Middelfart, Lillebæltsbroen samt over den smilende Villaby Strib med sine 1500 Indb. Der findes vist intet Sted i Landet med saa let og bekvem Forbindelse som Strib. Der er rig Lejlighed til smukke Udflugter med Bil, Bane og Baad. Her udfolder sig Sommeren igennem et rigt Badeliv. Stranden er den mest ideelle, der kan tænkes, ren Sandbund, bred Forstrand og fri Afbenyttelse af Badehusene for Hotellets Gæster.

Hotellet er bekendt for sit gode Køkken og for sine moderate Priser.

*

Værelser fra Kroner 2.50. Værelser med Pension fra Kroner 6.00.

*

Særligt Arrangement for Week-end Gæster. Hotellet er aabent hele Aaret.

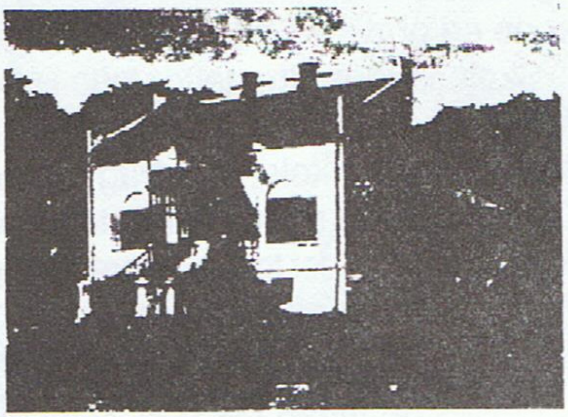

Cottage

Consertsal

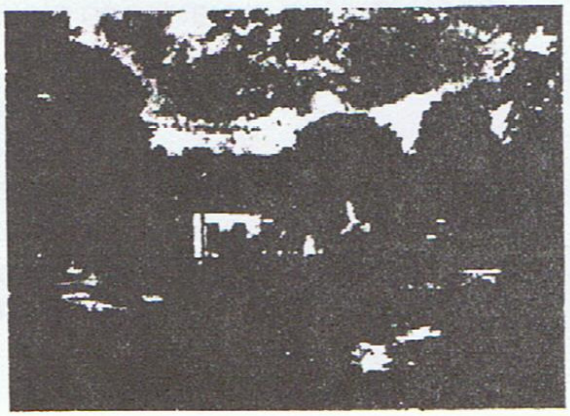

Fra Haven

Fra Stranden

Foreningens bestyrelse:

Formand:

Finn Lopdrup Fauk	Toppen 34	64 40 10 63

Næstformand:

Aksel Thorsen	Staurbyskovvej 13	64 41 59 97

Sekretær:

Skjold Christensen	Tunøvænget 9	64 41 69 07

Kasserer:

Arne Schmidt Andersen	Nørre alle 37	64 40 10 53

Bestyrelsesmedlem:

Niels Erhard Sørensen	Langtvedvej 15	64 40 13 88

Suppleanter:

Peter Brems
Kirsten Fauk

Revisorer:

Børge Jensen
Knud Warming

Revisorsuppleant:

Anna Kierkegaard-Hansen

Hvordan bliver man medlem?

Alle bestyrelsesmedlemmer tager meget gerne mod nye indmeldelser. Man kan også blive medlem ved at indsende kontingentet (25 kr. for enkeltpersoner, 40 kr. for par) på giro nr. 9 86 21 37, Vejlby-Strib Lokalhistoriske Forening, Nørre alle 37, 5500 Middelfart. - Skriv venligst tydeligt navn og adresse.